

**Hội thảo khoa học****TÔN GIÁO, KINH TẾ VÀ CỘNG ĐỒNG ASEAN**

Trong khuôn khổ hợp tác giữa Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội và Trường Đại học Luật J. Reuben Clark, ngày 23 & 24/10/2017 tại Trường Đại học KHXH và Nhân văn (ĐHQGHN) đã diễn ra Hội thảo “Tôn giáo, kinh tế và cộng đồng ASEAN”.

Hội thảo đã nhận được nhiều báo cáo tham luận từ các học giả, các nhà nghiên cứu, các nhà quản lý, các giảng viên đại học, các chức sắc tôn giáo,... trong và ngoài nước, như: Mỹ, Pháp, Malaysia, Australia.

Phát biểu tại Hội thảo, GS. TS. Phạm Quang Minh nhấn mạnh tầm quan trọng của chủ đề hội thảo, đó là vai trò của tôn giáo với sự phát triển kinh tế cũng như quan hệ mật thiết giữa hai yếu tố này. GS. TS. Phạm Quang Minh cũng tin rằng, Hội thảo sẽ đem lại những kinh nghiệm và bài học quý giá cho các nhà hoạch định chính sách ở ASEAN trong quá trình kiến thiết một cộng đồng chung. Chủ đề này không chỉ thu hút sự quan tâm của các nhà khoa học, các học giả mà còn khơi dậy sự chú ý của các doanh nhân, chức sắc tôn giáo, cán bộ hoạch định chính sách. Hội thảo này cũng được tổ chức trong bối cảnh Cộng đồng Kinh tế ASEAN ra đời gần 2 năm (tháng 12/2015-10/2017) nên cũng góp thêm một góc nhìn cho ASEAN cần đảm bảo sự dung hòa giữa phát triển kinh tế và các lĩnh vực chính trị, xã hội, tôn giáo.

Đồng quan điểm với GS. TS. Phạm Quang Minh, GS. Brett G. Scharffs (Phó Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Luật pháp và Tôn giáo, Trường Luật, Đại học Brigham Young) khẳng định một nền kinh tế lành mạnh, năng động có liên hệ chặt chẽ với sự ứng xử của một quốc gia với các vấn đề tôn giáo. Nếu có sự đàn áp hoặc phân biệt đối xử về tôn giáo, tăng trưởng kinh tế của một quốc gia đó sẽ bị tổn hại đáng kể. Ông cho biết, hiện nay có hai quan niệm phổ biến về tôn giáo: *thứ nhất*, coi tôn giáo như một vướng mắc cần được giải quyết và xử lý; *thứ hai*, coi tôn giáo như một cơ hội để đóng góp vào sự phát triển. Tuy thừa nhận sự tồn tại của cả hai quan niệm trên, nhưng ông đề cao những chính sách quốc gia theo hướng thứ hai. Đối với riêng ASEAN, đây là khu vực có sự đa dạng, phong phú về tôn giáo, trong đó có ba đại biểu lớn là Islam giáo, Phật giáo và Công giáo. Để thúc đẩy tiềm năng toàn diện của mình, cộng đồng ASEAN cần tạo ra sự hài hòa tôn giáo, tức là có sự đối xử tích cực, công bằng với tất cả các tôn giáo, nhất là khi hiện nay vẫn còn có những xung đột tôn giáo trong mỗi nước và giữa các nước ASEAN.

Hội thảo chia thành các tiểu ban thảo luận với các chủ đề như sau:

**Tiểu ban 1: Tôn giáo và kinh tế: các hướng tiếp cận**

Tiểu ban có các trình bày về *Nền tài chính dựa vào đức tin trong việc tạo ra các nền tảng giá trị cho sự phát triển kinh doanh; nền kinh tế kinh doanh/doanh nhân tôn giáo; sự ảnh hưởng của tôn giáo tới phát triển kinh tế và ổn định xã hội: trường hợp Malaysia* (GS. Sheila Yossof); *Vấn đề thuế với những hoạt động kinh tế tôn giáo: trường hợp Mỹ và Châu Âu* (GS. Brett Scharffs); *Kinh tế, tôn giáo và các chiều kích của nó* (GS. Đỗ Quang Hưng); *Tôn giáo, phát triển kinh tế, và ổn định xã hội* (GS. James Chen).

**Tiểu ban 2: Kinh tế tôn giáo ở Đông Nam Á hiện nay**

Tiểu ban gồm các tham luận *Tôn giáo và kinh tế từ Max Weber tới Schimacher* (PGS. Nguyễn Quang Hưng); *Một số vấn đề kinh tế tôn giáo ở Việt Nam hiện nay* (PGS. Nguyễn Phú Lợi); *Tôn giáo và kinh tế: góc nhìn của giới tôn giáo Việt Nam* (PGS. Ngô Hữu Thảo); *Sự phát triển kinh tế nhìn từ triết lý Hồi giáo* (PGS. TS. Trần Thị Kim Oanh); *Hồi giáo với sự phát triển kinh tế* (TS. Lê Đức Hạnh).

**Tiểu ban 3: Nhà doanh nghiệp, nhà tôn giáo, nhà chính trị, giới nghiên cứu: Hòa hòa xã hội tôn giáo trong phát triển của cộng đồng ASEAN**

Các bài tham luận trong tiểu ban này gồm có: *Các doanh nhân và tập đoàn - tôn giáo kinh tế: Sự ảnh hưởng của tôn giáo tới sự phát triển kinh tế và ổn định xã hội* (GS. Brian Grim); *Tôn giáo, du lịch và các qui định Chính phủ* (GS. Phallack Kong); *Quan điểm của Phật giáo về kinh tế* (Thượng tọa Thích Bảo Nghiêm); *Thái độ Người Hồi giáo Malaysia đối với việc Tôn giáo Phát triển Kinh tế - Xã hội* (TS. Dương Văn Huy); *Vai trò, khả năng của các tôn giáo Việt Nam trong phát triển kinh tế, hòa hòa xã hội* (TS. Lê Bá Trình); *Kinh tế học Phật giáo và những hoạt động kinh tế của một số cơ sở Phật giáo ở Thành phố Hồ Chí Minh* (PGS.TS. Trương Văn Chung); *Dịch vụ Phật giáo tại Việt Nam hiện nay* (PGS.TS. Nguyễn Thị Minh Ngọc); *Du lịch tâm linh ở Việt Nam - Những vấn đề nổi lên* (TS. Nguyễn Ngọc Mai); *Ảnh hưởng của Phật giáo đến thực hành và vận động nguồn lực trong Công tác xã hội ở Việt Nam* (PGS.TS. Nguyễn Hồi Loan); *Tiếp cận kinh tế - Một số cách nhìn từ Phật giáo* (Qua thực tiễn tỉnh Ninh Bình) (TS. Lê Thị Minh Thảo);

**Tiểu ban 4: Tôn giáo và luật pháp ở Đông Nam Á: Biến số phụ thuộc và biến số độc lập**

Trong tiểu ban này gồm có các tham luận: *Tôn giáo và luật pháp Đông Nam Á: Đối mặt với nhu cầu hợp tác, hội nhập của nền kinh tế khu vực* (GS.

Brett Scharffs); *Sự hợp tác giữa Nhà nước - Giáo hội và đóng góp vào của cải xã hội: Trải nghiệm từ Singapore* (GS. Eugene Tan); *Những điểm mới cơ bản của Luật Tín ngưỡng, tôn giáo Việt Nam* (ThS. Nguyễn Thị Định); *Luật Tín ngưỡng Tôn giáo (2016) ở Việt Nam với những hoạt động tôn giáo của người nước ngoài* (PGS. Nguyễn Thanh Xuân ); *Địa vị pháp lý về kinh tế của các tổ chức tôn giáo ở Việt Nam và Đông Nam Á trong các bộ Luật* (TS. Hoàng Văn Nghĩa); *Chủ trương xã hội hóa các hoạt động của các tổ chức liên quan của quan hệ tôn giáo và kinh tế* (PGS. TS. Nguyễn Thị Xuân).

**Tiểu ban 5: Kinh tế Tôn giáo trong khung cảnh xã hội chính trị Đông Nam Á**

Các tham luận trong tiểu ban này gồm: *Luật pháp, Kinh tế và Tôn giáo: Một góc nhìn quốc tế và trải nghiệm từ Úc* (GS. Neville Rochow); *Thuyết cứu rỗi đạo đức Khổng giáo với phát triển kinh tế (qua trường hợp Đài Loan)* (PGS.TS. Nguyễn Anh Tuấn); *Sinh hoạt tín ngưỡng và một số khía cạnh kinh tế (Qua khảo cứu tín ngưỡng thờ Mẫu của người Việt vùng Đồng Bằng Bắc Bộ)* (TS. Nguyễn Hữu Thụ); *Kinh tế người Chăm Hồi giáo ở Việt Nam: Cơ hội và thách thức trong quá trình hội nhập* (PGS.TS. Văn Món (Sakaya)); *Người Tin Lành và tư duy kinh tế* (TS. Nguyễn Xuân Hùng); *Tìm hiểu một số các nhân tố liên quan tới tôn giáo - Kinh tế* (TS. Nguyễn Anh Cường).

**Tiểu ban 6: Tôn giáo, Kinh tế ở Đông Nam Á: Vấn đề và Triển vọng**

Gồm các tham luận: *Đạo Tin lành mang tính truyền giáo và kinh tế tôn giáo tại Nam Á: Nền tảng lịch sử của một vấn đề khu vực* (PGS. Pascal Bourdeaux); *Công giáo Việt Nam và kinh tế* (PGS.TS. Nguyễn Hồng Dương); *Những nội dung cơ bản về kinh tế tôn giáo trong lý thuyết Phật giáo* (PGS.TS. Hoàng Thị Lan); *Một số quan điểm của học thuyết xã hội của Giáo hội Công giáo về kinh tế* (ThS. Ngô Quốc Đông); *Biến đổi tôn giáo và biến đổi kinh tế: mối quan hệ và hệ luận* (ThS. Bùi Thị Thủy); *Công giáo và pháp quyền và vai trò của Giáo hội Công giáo tại Philippines* (TS. Tạ Thị Ngọc Huyền); *Một vài suy nghĩ bước đầu về mối quan hệ Kinh tế - Tôn giáo ở Trung Quốc* (PGS. Chu Văn Tuấn); *Islamism và ảnh hưởng của nó đến việc các vấn đề nhà nước pháp quyền, luật pháp và kinh tế ở Đông Nam Á* (TS. Trần Bách Hiếu)./.

**L.Đ.H**